

32. VOLBY

Ve dnech 20. a 21. října 2017 se konaly řádné **volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky** na další čtyřleté volební období. Volby byly vyhlášeny rozhodnutím prezidenta republiky č. 135/2017 Sb. ze dne 19. dubna 2017.

Způsob zjišťování výsledků voleb a postup při jejich dalším zpracování až po rozdělení mandátů je stanoven zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Prezentované údaje vycházejí z výsledků zpracovaných pro Státní volební komisi. Uvedeny jsou údaje upravené na základě zjištění Nejvyššího správního soudu při přepočítání výsledků hlasování pro politickou stranu ODS v 910 okrscích Středočeského kraje. Na internetových stránkách Českého statistického úřadu jsou prezentovány jak výsledky zjištěné v řádném termínu voleb, tak výsledky s promítnutými změnami na základě usnesení Nejvyššího správního soudu (NSS sp. zn. Vol 58/2017).

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se konaly na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích. Ústavou je stanoven počet volených poslanců (mandátů) na 200. V příloze zákona je stanoveno 14 volebních krajů tak, že se shodují s krajským členěním České republiky.

Občanům bylo umožněno volit i v zahraničí, kde byly vytvářeny volební místnosti u vybraných velvyslanectví, generálních konzulátů a dalších forem zastoupení České republiky. Výsledky ze zahraničí byly na základě losu Státní volební komise sčítány do volebního kraje Středočeského.

Voliči byli státní občané České republiky, kteří alespoň ve druhý den voleb dosáhli věku nejméně 18 let, a nenastala u nich zákonem stanovená překážka ve výkonu volebního práva. Svě právo volit mohl volič uplatnit v některém ze stálých volebních okrsků na území České republiky, nebo ve zvláštním volebním okrsku v zahraničí, kde byl zapsán do seznamu voličů. Volič mohl volit též na voličský průkaz v kterémkoli stálém nebo zvláštním volebním okrsku, tedy v tuzemsku i v zahraničí.

O mandáty se ucházelo celkem 31 politických stran a politických hnutí, které podaly samostatnou kandidátní listinu alespoň v jednom z volebních krajů (dále jen strana). Na kandidátních listinách byli jmenovitě uvedeni kandidáti v pořadí, v jakém je strana určila pro přidělení získaných mandátů. Maximální počet kandidátů je limitován zákonem diferencovaně podle volebních krajů.

Volbu provedl volič tak, že vložil do úřední obálky jeden hlasovací lístek pro vybranou stranu a poté obálku vhodil do volební schránky. Na hlasovacím lístku mohl vyznačit zakroužkováním až čtyř pořadových čísel ty kandidáty, kterým dal přednost. Pokud způsob hlasování vyhověl podmínkám stanoveným zákonem, představoval takový hlasovací lístek jeden platný hlas pro tuto stranu.

Platné hlasy získané jednotlivými stranami rozhodly o tom, které z nich se podělí o stanovený počet mandátů; do skrutinia postoupily jen ty strany, které v souhrnu za všechny volební kraje dosáhly stanoveného procenta z celkového počtu odevzdaných platných hlasů. Tuto hranici stanovuje zákon podle typu kandidátní listiny – pro samostatně kandidující politickou stranu nebo politické hnutí jde o 5 %.

Mandáty, rozdělené v poměru odevzdaných platných hlasů volebním krajům, byly stranám přidělovány v rámci těchto krajů na základě vypočtených podílů hlasů po dělení získaných platných hlasů pro jednotlivé strany řadou čísel 1, 2, 3 atd. (metoda d'Hondtova, volební dělitel d'Hondtův). Mandáty získané stranou obdrželi její kandidáti v pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku; pokud však kandidát získal tolik přednostních hlasů, že to činilo alespoň 5 % z celkového počtu hlasů pro tuto stranu v rámci kraje, připadnul mandát přednostně tomuto kandidátovi.

V lednu roku 2018 se uskutečnila druhá přímá **volba prezidenta České republiky**. Volba proběhla na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady většinového volebního systému, přičemž území České republiky tvořilo jeden volební obvod.

Volba prezidenta republiky byla vyhlášena rozhodnutím předsedy Senátu Parlamentu České republiky č. 275/2017 Sb. ze dne 23. srpna 2017 na dny 12. a 13. ledna 2018. Provedení volby se řídilo zákonem č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a vyhláškou č. 294/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o volbě prezidenta republiky.

Prezidentem republiky mohl být zvolen státní občan České republiky, který alespoň druhý den volby prezidenta republiky dosáhl věku nejméně 40 let a nebyl omezen ve svéprávnosti k výkonu volebního práva. Kandidáta na prezidenta mohlo navrhnout nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů, anebo občan, který dosáhl věku 18 let, podpořila-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky.

Voliči byli státní občané České republiky, kteří alespoň ve druhý den volby dosáhli věku 18 let, a nenastala u nich zákonem stanovená překážka ve výkonu volebního práva. Svě právo volit mohl volič uplatnit v některém ze stálých volebních okrsků na území republiky, nebo ve zvláštním volebním okrsku v zahraničí, kde byl zapsán do seznamu voličů. Volič mohl volit též na voličský průkaz v kterémkoli stálém nebo zvláštním volebním okrsku.

Volbu provedl volič tak, že do volební schránky vložil v úřední obálce jeden hlasovací lístek vybraného kandidáta. Prezidentem republiky je dle zákona zvolen ten kandidát, který získá nadpoloviční většinu z celkového počtu odevzdaných platných hlasů. Protože žádný z kandidátů nezískal v prvním kole volby počet hlasů potřebný ke zvolení, konalo se za 14 dnů druhé kolo volby, do kterého postoupili dva kandidáti, kteří obdrželi v prvním kole nejvíce odevzdaných platných hlasů. Toto druhé kolo volby prezidenta České republiky se konalo ve dnech 26. a 27. ledna 2018. Prezidentem republiky byl zvolen ten kandidát, který získal ve druhém kole volby nejvyšší počet platných hlasů oprávněných voličů.

Jména, příjmení a tituly kandidátů jsou převzaty z kandidátních listin, podaných Ministerstvu vnitra.

Zapsaní voliči představují počet osob zapsaných v seznamech voličů (osob, splňujících zákonné podmínky pro výkon aktivního volebního práva).

Volební účast je počítána jako podíl počtu hlasujících voličů (osob, jimž byla ve volební místnosti vydána úřední obálka) a zapsaných voličů (osob uvedených v seznamech voličů).

Příliš dlouhé názvy politických stran a politických hnutí jsou pro potřeby prezentace v tabulkách zkráceny. Srovnatelnost s údaji z předchozích let je možná pouze u totožných politických subjektů. Identifikace podle názvu (příp. zkratky) však nemusí být v případě porovnání v čase jednoznačná vzhledem k častým změnám (vznik nových politických subjektů, změny jejich názvů, změny složení koalic apod.).

Vzhledem k zaokrouhlování (či uvádění údajů o procentech platných hlasů na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení) nemusí být součet relativních hodnot roven 100.

* * *

Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- www.czso.cz/csu/czso/volby_lide
- www.volby.cz